

Hannu Rantanen

Rajojen rikkojat

Esitän erityiset kiitokset kannustajalleni ja
lisätietojen hankkijalle, serkulleni Tarja Ilvoselle
Sekä innostajalleni, pilven reunalta tarinaa
seuraavalle tädilleni Pirkko Ilvoselle.

H.T. Rantanen

Rajojen rikkojat

© 2025 H.T. Rantanen

Kannen suunnittelu: H.T. Rantanen

Sisuksen taitto: H.T. Rantanen

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9860-7

Nuori isätön poika lähtee etsimään paikkaansa maailmassa. Löytää sen Laatokkaan laskevan vuolaasti virtaavan Jänisjoen rannoilta.

Suomalainen työmies eksyy taisteluun Venäjän sisällissodassa Siperiassa ja sotii sen jälkeen Suomalaisia vastaan Itä-Karjalassa. Paperitehtaan sihtimies, joka toimii 1920-luvulla sellutehtaalla luottamusmiehenä.

Tuleva vävy poika haavoittuu Suomen jatkosodassa Vuosalmella taistellessaan Neuvostoliittolaisia vastaan. Päätyy porvariksi Pohjanmaalle.

Polut kohtaavat rajat rikkoontuvat niin fyysisesti kuin henkisesti. Tarinan vuodet ovat noin 1870–1970.

Vain isot mullistukset, maailmansodat, merkkihenkilöt, sankarit, suuruudet ja suuruuden hullut muistetaan ja kirjoitetaan historiaan. Tavallisten ihmisten arjen elämästä tietoa ja tarinoita on vähänlaisesti. Tästä alkaa noin reilut 100 vuotta tarinaa tavallisista ihmisistä, isojen ja pienempien mullistusten keskellä.

Henkilöt ja tapahtumat paikat sekä ajanhetket ovat hankittujen tietojen perusteella niin todellisia kuin ne nyt kohtuudella pystytään todentamaan. Tarinan lyhyesti mainitut sivuhenkilöt ovat osin fiktiivisiä, joskin osa on todellisia aikalaisia.

Keskeiset tapahtumat siirtyvät aaltoillen idästä länteen, kolmen sukupolven voimin. Tarina alkaa Pohjois-Karjalasta, siirtyen eteläiseen Karjalaan, sieltä Venäjälle ja edelleen Pirkanmaalle, kunnes se päättyy Etelä-Pohjanmaalle. Kirjoittaminen on tapahtunut Pohjanmaan maakunnassa. Vaasassa sekä isolta osin manner Suomen läntisimmässä kaupungissa. Kaskisten Pihlajasaareissa. (WGS84: 62.36 21.19). Pihlajasaaresta on tarinan kaukaisimmille keskeisille tapahtumapaikalle suoraan itään linnuntietä reilusti yli 600 km. Pitkästi yli nykyisten valtakunnanrajojen.

kloromuretti hän sano-
 alle on kiva, että kokeista löy-
 tö hyviä taitoja, onhan hän se-
 minä käynyt kappaleita, hän sanoo
 hän puolestaan tulikaan, se ei
 puolestaan riittänyt ja Riittien
 ja muretti on alle tyhjästi
 hänen ja kokeista aina sanoo
 kuin jätti tulikaan alle jos
 kukaan kysyy, mistä se on
 sanoo että se on kiva kappale
 ihmisen puolesta.

Sisällys

Luku 1	Uutta elämää etsimässä
Luku 2	Elämä vakiintuu
Luku 3	Perhe
Luku 4	Seikkailija
Luku 5	Uuden alku
Luku 6	Leipää ja ihmisoikeuksia
Luku 7	Korpivaellus
Luku 8	Parkanosta omaan elämään
Luku 9	Evakkoon Käkisalmelta
Luku 10	Raha hommiin
Luku 11	Arvon jatkosota
Luku 12	Elämässä eteenpäin
Luku 13	Opettaja, liikemies

1. Uutta elämää etsimässä

Tuuli tuivertaa pohjoisesta navakasti, Vuokonjärven pinta saa aikaan pieniä vaahtopäitä. Järvi ei ole iso, mutta pitkä pohjois-etelä suunta antaa vedelle voimaa nostaa aallokkoa. Elonkorjuut on saatu vihdoin tehtyä myös oman torpan vähäisellä maatilalla. Olli hyvästelee Riitta-äitinsä Juukan Vuokonjärven rannassa. Äidille hetki on vaikea, kyyneleet valuivat valtoimenaan. Ainokainen on poistumassa hänen elämästään – toivottavasti ei lopullisesti. Olli yrittää olla reipas ja urhoollinen. Riitan isä oli luvannut Ollille soutuveneeseen. Rahaa tai muutakaan matkavälinettä ei ollut antaa. Vene auttaa matkanteossa, sillä pääsee Vuokonjokea Pieliselle ja siitä edelleen etelään.

Juho taata oli laittanut veneen pohjalle lyhyet verkot ja koukku siiman. Olli oli oppinut kalastus taitonsa taatalta ja siitä oli nyt suurta hyötyä. Ollin tuohikontissa ei ollut einestä enempää, kuin muutama leipä, suolaa ja hieman hirven kuivalihaa. Vaatetta ja hirven taljan äiti oli saanut mahdutettua tuohikonttiin. Olli oli täyttänyt 17 vuotta ja hänen oli aika lähteä etsimään omaa elämää. On parempi, että ahkera, mutta avioton poika etsii elämänsä muualta, kuin pienen torpan kituliaasta tulevaisuudesta. Näin oli taata sanonut.

Ollia ei hirvittänyt lähteä kohti tuntematonta, hän oli varma, että pärjäisi siinä kuin muutkin.

Olihan hän tehnyt pienen ikänsä töitä ja ollut kuuliainen Juho taatan opissa. Äitiä tuli surku, hänen sydän murtuu tietää Olli. Äiti on vieläkin kaunis nainen, eikä mikään ikäloppu. Ehkä hän löytää vielä hyvän miehen. Se on ainakin helpompaa, kun rasisitteena ei ole avioton poika.

”Ole rehellinen siellä maailmalla, niin pärjäätkyllä. Miun oma Olli poikain.” virkkasi äiti.

Olli työnsi taatan kanssa veistämänsä veneen sujuvasti Vuokonjärven aaltoihin ja hyppäsi ketterästi soutajan paikalle. Kevytrakenteinen pyöreäpohjainen ja kantava soutuvene oli vakaa ja hyvin ohjautuva. Olli oli ylpeä nopeakulkuisesta menopelistään.

Nyt kuljettiin hyvästä matka vauhtia, jota myötä-aallot mukavasti siivittävät. Soutaessa saattoi nakertaa hieman leivänpalaa ja hörppiä raikasta vettä. Tuntien soutamisen jälkeen Olli alkoi tähystellä sopivaa taukopaikkaa.

Mustasaaren kohdilla oli suojaisa ja kalaisa paikka, jossa Olli ja Juho olivat käyneet erällä ja kalalla. Tänne oli hyvä leiriytyä yöksi. Tästä eteenpäin alkoi alueet, jotka olivat ainoastaan Juho taatan kertomusten varassa.

Aamulla Olli heräsi pirteänä soutaminen ja maukas ahvenateria leivän kera oli siivittänyt makoiisiin uniin ison kuusen suojassa. Aurinko lämmittää, linnut näyttävät parventuvan. Viimeisiä kauniita päiviä Olli ajattelee, kohta alkaa sateet ja tuuli ravistelee koivun lehdet irti emäpuustaan. Hyvä päivä lähteä jatkamaan

Isot mullistukset, sodat, merkkihenkilöt,
sankarit ja suuruudenhullut muistetaan ja
kirjoitetaan historiaan. Tavallisten ihmisten
arjen elämästä on kirjoitettu vähän. Tästä alkaa
reilut 100 vuotta tarinaa tavallisista ihmisistä,
isojen ja pienempien mullistusten keskellä.
Tarinan vuodet ovat noin 1870- 1970.

ISBN: 978-952-80-9860-7

